

VTV's Vreselijkste Volkstuinpesters oftewel Planten die we niet in onze tuinen zouden moeten willen...

Bij de tuinkeuringen wordt er wel op gelet, maar toch staat het hier en daar: **VRESELIJK ONKRUID**. Niet dat het niet mooi kan zijn, maar het woekert zo gigantisch dat het je nu en zeker in de nabije toekomst problemen oplevert. Dat wil je niet in je eigen tuin, maar ook niet voor je burens en een eventuele tuinder na jou.

De tuincommissie kan je met raad en daad bijstaan. Meld je via tuincommissie@vtvblijdorp.nl

ONKRUID?

Ongewenste planten kun je onkruid noemen. Bloeiend Zevenblad langs een bosrand is mooi en niet ongewenst. Toch wil je 'm liever niet in je tuin. Nou is Zevenblad zo erg nog niet. Er zijn vreselijker volkstuinpesters, ook op VTV Blijdorp. Onderstaand artikel gaat in op een aantal. Om ze te leren kennen en als waarschuwing ze liever niet aan te planten. Of als aanzet om ze te verwijderen, mocht je ze tegenkomen in je tuin.

TIEN VRESELIJKE VOLKSTUINPESTERS

Hieronder 10 soorten in volgorde van "probeer er snel van af te komen..." Als je de soorten herkent, kun je misschien tijdig maatregelen nemen. En voorkomen is beter dan genezen. Let vooral op als je pas een tuin hebt gekregen.

Heb je goede resultaten met de bestrijding van een of ander onkruid, laat het je medetuinders weten, b.v. via de tuincommissie of schrijf een stukje voor de website/Groene Blijdorper.

1. JAPANSE DUIZENDKNOOP (*Fallopia japonica*)

Jonge Japanse duizendknoop. De bladeren staan verspreid langs de stengel en zijn hartvormig.

Rood gespikkelde stengel van de Japanse duizendknoop met op de 'knoop' een zijstengel met jong blad

Dit diep wortelende en sterk woekerende onkruid wordt zelfs door de gemeente intensief bestreden en verwijderd. Vindplaatsen ervan kun je bij de gemeente melden. In Engeland is het verboden aan te planten. Het wordt in ons land beschouwd als de meest invasieve exoot. Het kan schade toebrengen aan funderingen, leidingen en wegen. Verspreiding vindt plaats door niet goed opruimen van delen van de plant of stukjes wortel die meeliftten in uitgegraven en elders weer aangeplante struiken. Kijk dus altijd uit bij krijgertjes en zelfs bij gekochte planten.

Heb je het, steek het dan zo diep mogelijk uit en herhaal dit net zolang tot er geen sprietje meer opkomt. Kijk ook op plekken die een heel eind van de oorspronkelijke plek verwijderd zijn, want het kan meters onder de grond door ergens weer opduiken. Laat het echt niet staan, want dan groeit het iedereen letterlijk en figuurlijk boven het hoofd. Er is een tuinder op ons complex die het had, het diep en regelmatig heeft verwijderd en het nu kwijt is. Het kan dus wel, mits het nog niet te lang ergens staat. Doe de wortels en wortelstokken bij het restafval en niet op de composthoop. Langdurig afdekken met worteldoek en twee lagen dik landbouwplastic (houdt het licht tegen) schijnt ook te helpen. De schapen van de stadsherder eten het graag, heb ik gezien. Maar om die nou op je tuin te zetten...

2. HEERMOES (EQUISETUM ARVENSE)

Eén stengel Heermoes

Heermoesstengels

Een ware nachtmerrie voor sommige tuinders. Het is een paardenstaartachtige, met mooie groene steeltjes met rondom geplaatste zijstengeltjes, een beetje kerstboompjesachtig. Maar pas op die vriendelijke uitstraling! Het woekert snel en met vrij dunne zwartbruine heel diepe wortelstokken. Met gewoon wieden of schoffelen haal je alleen de bovengrondse delen weg. De wortelstok trekt zich er bijna niets van aan. Herhaal je dit wieden heel vaak en intensief, dan put je de plant wel uit op den duur. Als je dit vroeg in het jaar consequent doet, geef je ook een zekere voorsprong aan je andere planten. Maar nog steeds zal hij er tussendoor piepen en zich uitbreiden. Laat de afgeknipte delen gewoon liggen. De mineralen die er in zitten gaan de bodem in.

Je kan er ook een aftreksel van maken dat je tuinplanten (preventief) weerbaarder maakt tegen ziekten en schimmels. Het hoge kiezelgehalte van heermoes maakt de plantencellen sterker. Laat de gewiede planten een paar dagen staan in een emmer water, waarna je ze zeeft. Verdun het aftreksel met wat water en giet het bij de planten. Vooral aardappels en rozen hebben er baat bij. Regelmatig herhalen. Verder wordt extra bemesting met mineralen, zoals lavameel, aanbevolen en gaan we op het terrein uitproberen. Heermoes zou duiden op een mineralentekort in de bodem. Bemesting zou ook helpen. Chemische bestrijding met giftige middelen helpt niet of nauwelijks. Wil je er toch mee aan de gang dan zal je de celwand moeten doorbreken. Dit kan door zeep toe te voegen aan je spuitmiddel of door de plant te beschadigen door hem te knakken.

Je tuin diep uitgraven, (stukje voor stukje) en steeds de uitgegraven grond zeven (de heermoeswortels er uit halen) en de grond weer terug leggen. Dat helpt wel. Iemand op het complex heeft dat jarenlang, meter voor meter, gedaan en is het nu kwijt. Ook een jaar lang (of langer) bedekken met een dubbele laag stevig karton met erop

lavameel en een dikke laag compost, hielp een tuinder op ons complex er van af. Maar pas dan wel op aan de randen waar het er uit piept en doorgroeit. Het karton verteert vanzelf. Tegen die tijd ben je hopelijk van de heermoes af. Een laag karton is beter dan plastic; dat verteert niet. En grond afgraven en afvoeren geeft ook problemen. Het zal niet diep genoeg zijn voor de zeer diep wortelende heermoes. En je verlaagt de bodem en hoe hoog je die dan weer op? Kost veel materiaal en dus geld.

Heb je goeie ervaringen met het bestrijden van heermoes, geef dit dan door.

3. GROTE OF REUZENBEREKLAUW (*Heracleum mantegazzianum*)

Metershoge bloeiende Reuzenbereklauwen

Gevaar!!!

Een prachtige metershoge invasieve exoot, die zich uitzaait als een gek en zich overall tussendringt. Andere planten krijgen zo minder kans. De grote bladeren geven allergische reacties die tot brandblaren leiden en lelijke littekens geven. De stof in de plant die dit veroorzaakt kan zelfs toeslaan zonder aanraking van de plant, maar kan via de lucht, bij zonnig weer op onbedekte huid komen. Blijf er uit de buurt en pak 'm eventueel alleen aan met lange handschoenen aan en bij bedekte lucht.

Bestrijding: knip consequent elk opkomend blad af en let op of er in je buurt geen staat die ook nog eens in bloei (en zaad) komt. Dan heb je er gegarandeerd binnenkort ook een paar. Doe de eventuele zaden bij het restafval. Op ons complex staat deze plant in een enkele tuin en hopelijk zijn de tuinkeurders er attent op. De schapen van de stadsherder eten dit graag. Ze duwen met hun kop de dikke stengel om en vreten het groen en de bloemen op. Ze krijgen geen last van hun bekjes volgens de herder.

4. HAAGWINDE OF PISPOTJES (CONVOLVULUS SEPIUM)

De witte bloemen van Haagwinde

Links de witte wortels, rechts de dunne stengel met hartvormige blaadjes

In de zomer zie je die leuke witte kelkjes aan klimplanten langs hekken of in bomen en struiken. Mooi om te zien, maar dan toch liever aan een hek rond een industrieterrein of zo. In je tuin gaat het enorm woekeren met wortelstokken als witte pieren of spaghettislierten. Al in april komen de blaadjes aan een slingerend stengeltje omhoog en grijpen zich vast aan het eerste het beste obstakel in hun buurt. Dan gaat de klim omhoog razendsnel. Nadeel is dat het veel harder groeit dan andere planten en deze ook omlaag trekt zodat ze er onder verdwijnen.

Bestrijding: in het voorjaar heel goed op de grond rondspeuren (op je knieën of je hurken) en elk opkomend sliertje met blaadjes uittrekken. Liefst met een stuk wortelstok erbij. Soms kun je het een stuk uitgraven, maar als je grond bedekt is met leuke planten is dat natuurlijk zonde. Ook onder hagen en struiken is het lastig verwijderen. Vaak krijg je het dan ook van de burens, door heggen en struiken heen groeiend. Het is niet echt dramatisch, maar vergt wel consequente en aanhoudende verwijdering. In een paar jaar is je tuin er vrij van, maar blijf op je burens letten! En op gekregen planten waar een stukje wortel in kan zitten (Dit geldt ook voor alle andere krijgertjes)

Bestrijding met Ultima van Ecostyle zou helpen. Wie heeft hier ervaring mee?

5. KWEEK, KWEEKGRAS (ELYTRIGIA REPENS)

Kweekgras met lange geelwitte wortelstokken

De wortels van kweek zijn taai en lang

Een lastige grassoort, die, hoe kan het ook anders, met wortelstokken ondergronds voort woekert. Bij een nieuw aan te leggen groentebed of plantenborder kun je het best alles er uitrieken, na omspitten. Dus met een riek of spitvork alle grond, die liefst wat droog en los is, uitschudden. Dan hou je de losse grond over en een hoop slierten van het kweekgras. Dat lukt niet in één keer, herhalen dus, voor je gaat planten of zaaien. De grond moet dan helemaal schoon zijn. Ga niet frezen, want elk stukgeslagen worteldeeltje groeit weer uit tot een volledige plant. In de border en tussen struiken moet je het blijven uittrekken en is het meestal wel in de hand te houden. Zeker als je daar al het gras steeds uittrekt, dan neem je de kweek ook wel mee.

6. ZEVENBLAD (AEGOPODIUM PODAGRAGRIA)

Bloeiend Zevenblad

Zevenblad, lijkt vaak 9 blaadjes te hebben!

Daar wordt vaak heel dramatisch over gedaan, maar het is zeker niet het meest lastige onkruid. Op zich een mooie witbloeiende schermbloem van bosranden. Bloeit net na het fluitekruid en valt vaak niet op. Er zijn mensen die een tuin krijgen en dan denken dat het frisgroene blad in het voorjaar van een leuke bodembedekker is. Ja, het bedekt zeker de bodem, maar iets te enthousiast. Het verdringt andere planten, ook al omdat het frisgroene blad net iets eerder verschijnt dan dat van andere planten. Laat het zeker niet in bloei en zaad komen, want dan verspreidt het zich ook nog op die manier. Bestrijding: eigenlijk elk stukje wortel uit de grond halen, maar op een plek waar al veel planten staan is dat niet te doen. Waar je de grond wel helemaal schoon wilt maken, moet je elk stukje wortel verwijderen, want dat gaat tot een nieuwe plant uitgroeien. Het wortelt niet diep en de witte wortels zijn makkelijk te herkennen. Staat het tussen de andere planten, haal dan elk blaadje weg, liefst met een stuk wortel. Je put de plant dan uit. Dit het hele seizoen blijven herhalen (elke week dus) en binnen een jaar of twee is je tuin er vrij van. Anders moet je het nog langer volhouden. Maar let ook hier op: het verstopt zich vaak in de wortels van heggen en struiken en die staan vaak op de grens met je burens. Er zijn mensen die het gebruiken als eetbaar gewas. Dat kan natuurlijk, maar dan heb je aan een klein perkje wat je in bedwang kunt houden vast wel genoeg.

Ultima van het merk Ecostyle op de bladeren spuiten, als deze ongeveer 10 cm hoog zijn, helpt ook. Soms moet je het herhalen. Let erop dat je het middel uitsluitend op het blad van Zevenblad spuit. Dan blijven je grond en andere buurplanten gespaard. Deze manier van bestrijden is handig als de plant zich in je heg heeft gevestigd.

7. SCHIJNAARDBEI (POTENTILLA INDICA)

Schijnaardbei met gele bloempjes

Rood droog vruchtje van Schijnaardbei

Een laagblijvend schijnbaar lief plantje met “aardbeiblaadjes”, maar met een geel bloempje. En dat heeft een gewone aardbei niet; die bloeit wit. Het woekert heel snel, omdat het net als aardbeien afleggers maakt die dan weer wortelen en een nieuw plantje vormen. Alleen doet deze soort dat veel sneller dan echte aardbeien. Er wordt een droog rood vruchtje gevormd dat niet eetbaar is. De laatste tientallen jaren staan de Rotterdamse parken en plantsoenen er vol mee en ze verdringen de andere planten. In de algemene tuinen op ons complex staat het hier en daar ook, maar we proberen het zo volledig mogelijk uit te trekken. Het heeft gelukkig geen ondergrondse wortelstokken, dus bij steeds uittrekken raak je het echt wel kwijt. Maar blij opletten. Vogels verspreiden de zaadjes en onverwachts staat er dan toch weer een in je tuin. Als je de schijnaardbei naast de wilde bosaardbei houdt, is het verschil tussen de blaadjes te zien. Dat is nuttig, omdat je ze dan ook kunt wieden zonder dat het bloeit.

8. HANGENDE ZEGGE en andere zeggesoorten

Een pol zegge met sierlijke hangende bloeiwijze met stuifmeel

Een pol zegge, breed glimmend blad

Een grasachtige polvormende plant met in het voorjaar hangende bloeiwijzen met veel stuifmeel en later zaad. Vanuit dat zaad verspreidt de plant zich snel. De stengels zijn scherp driekantig; dat onderscheidt de plant van de grassen. Grassen hebben, ook onderaan, ronde stengels. De pollen worden erg groot en op den duur heel lelijk. Andere planten worden verdrongen. In de algemene tuinen proberen we ze uit te graven en zo te verwijderen. Vaak staan ze langs de slootkanten of op andere natte plekken. Ook andere zeggesoorten kunnen erg woekeren, zoals de soort die in de Vlindertuin langs het klinkerstraatje groeit. Die gaat met ondergrondse witte wortelstokken de perken in. Is erg lastig uit te roeien. Let er in je tuin ook op. Wordt vaak als siergras of vijverplant aangeboden bij tuincentra, maar doe het niet!

9. REUZENBALSEMIEN (IMPATIENS GRANDULIFERA)

Bloemen Reuzenbalsemien

Reuzenbalsemien met bloemen en onrijpe zaden

Een niet zo vreselijk onkruid en best wel heel mooi en bijzonder qua zaden. Die springen namelijk met een knal weg als je ze aanraakt als ze rijp zijn. Een leuk effect, vooral voor kinderen. Maar ook een invasieve exoot die andere planten kan verdringen. Ze staan vaak langs rivieren en wateren waar bomen en struiken zijn gekapt en deze plant door een toevloed aan licht kan gaan groeien. Ze produceren veel nectar en honingbijen zijn er dol op. Al is het beter dat die de inheemse en nuttige gewassen bestuiven. Mocht je er een paar in je tuin hebben, probeer dan te voorkomen dat ze zich via de rijpe zaden verspreiden. Dus doe het zaad bij het restafval. De plant zelf sterft af, want die is eenjarig. Zo hier en daar staan ze wel in tuinen op ons complex.

10. KLEEFKRUID (GALIUM APARINE)

Kleefkruid met witte bloempjes

Stengels van Kleefkruid met rondom geplaatste smalle blaadjes

Geen dramatisch onkruid, maar kan wel lastig zijn. Kleefkruid kleeft eigenlijk niet, maar blijft aan vachten en kleding hangen met heel kleine weerhaakjes. Daarmee haakt het zich, al klimmend en omhoog groeiend, vast aan omringende planten. Het kan een flinke massa dunne stengels met smalle blaadjes vormen, die door hun gewicht andere planten bedekken en omlaag drukken. Dat is lelijk en jammer van je mooie planten. Het is vrij gemakkelijk uit te trekken, maar dan moet je wel helemaal onderaan de plant het heel dunne worteltje, dat vrij diep kan zitten, eruit trekken. Vaak breekt het worteltje af tijdens het trekken en dan loopt de plant weer uit. Pak de stengel helemaal onderaan bij de grond beet en trek hem heel langzaam omhoog. Steek met je andere hand een klein schepje onder de wortels en lift deze tegelijk met het trekken op. Zo voorkom je het afbreken van de wortel. Doe dat in april of mei, vóór de plant in bloei komt met heel kleine witte bloempjes. Mooi, maar ze vormen heel snel zaad en dat ontkiemt heel snel en zo breidt het zich uit. De plant op zich is eenjarig en sterft dus voor de winter af. Vooral op stukjes onbedekte bodem en waar je gegraven hebt (b.v. om een struik te planten) ontkiemt het zaad wat al jaren in de bodem kan hebben gezeten. Er zijn meer galiumsoorten met witte bloempjes, maar die “kleven” niet.

Over een aantal lastige, maar minder erge onkruiden, een volgende keer meer. En ook over hoe je kunt proberen ze te voorkomen door een bepaald beheer of door bepaalde soorten wel of niet aan te planten.

Heb je vragen over bovengenoemde of andere lastige of leuke planten in je tuin, neem dan contact op met tuincommissie@vtvblijdorp.nl, we willen je graag adviseren.

De Tuincommissie